

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 26/08-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. januára 2008 prerokoval sťažnosť Ing. D. B.-Č.j, PhD., S., zastúpenej advokátom JUDr. I. Ch., S., vo veci namietaného porušenia jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 NcC 16/2007-94 z 3. októbra 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. D. B.-Č., PhD. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. decembra 2007 doručená sťažnosť Ing. D. B.-Č., PhD., S. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. I. Ch., S., vo veci namietaného porušenia jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 NcC 16/2007-94 z 3. októbra 2007. Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že krajský súd uznesením č. k. 4 NcC 16/07-94 z 3. októbra 2007 rozhodol, že sudkyňa Okresného súdu

Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) JUDr. D. B. nie je vylúčená z prerokovania a rozhodovania vecí vedenej okresným súdom pod sp. zn. 39 C 325/06, ktorá sa týka konania o návrhu na rozvod manželstva sťažovateľky.

Sťažovateľka namieta porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože podľa nej doterajšie konanie okresného súdu v označenej veci potvrdzuje niekoľkonásobné závažné pochybenia, nezákonné listinné dôkazy a zaujatý postup sudkyne okresného súdu v jej neprospech (v sťažnosti postupne označené ako body od 1 do 12). Ďalej sťažovateľka uvádza, že predseda okresného súdu nereagoval na jej sťažnosť z 1. júna 2007, ktorá sa týkala uvedených skutočností (z príloh k sťažnosti sťažovateľky vyplýva, že podpredseda okresného súdu listom sp. zn. Spr. 3238/07 zo 6. júna 2007 založil jej písomný návrh (námietku zaujatosti konajúcej sudkyne) ústne prednesený jej právnym zástupcom na pojednávaní okresného súdu 23. mája 2006 do súdneho spisu na ďalší procesný postup).

Sťažovateľka v ďalšej časti sťažnosti namieta označené uznesenie krajského súdu, ktoré podľa nej *„...trpí aj závažnou vadou konania, pretože... odôvodnenie uznesenia absolútne nereaguje na sťažovateľkou poukazované hrubé procesné porušenia v uvedenom konaní, ale iba formálnym, vágnym, nevyčerpávajúcim a totálne nepresvedčivým spôsobom sa snaží odôvodniť neodôvodniteľné a vyvrátiť nevyvrátiťelné, viacnásobné postupy a pochybenia konajúcej sudkyne na prvostupňovom súde“*.

Sťažovateľka preto žiada,

„... aby návrhu na jej vylúčenie z konania a rozhodovania v predmetnej veci bola definitívne vylúčená a aby po perfektnom a nespochybniteľnom stanovení miestne príslušného súdu vo veci konať, vec bola pridelená elektronickým zariadením zákonnému sudcovi!“.

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1) Základné právo sťažovateľky Ing. Bc. D. B.-Č., PhD., M. A., trvale bytom S. upravené článkom 6 odsek 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave uznesením vedeným pod číslom konania 4 NcC 16/2007-94 zo dňa 3. októbra 2007 bolo porušené.

2) Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 3. októbra 2007 pod číslom konania 4 NcC 16/2007-94 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie s podmienkou prvoradého ustálenia miestne príslušného prvostupňového súdu.

3) Okresnému súdu Bratislava V. v konaní 39 C 325/2006 zakazuje pokračovať v porušovaní základného práva na zákonného sudcu výdavky a zákonného práva na miestne príslušný súd.

4) Sťažovateľke Ing. Bc. D. Bj-Č., PhD., M. A., priznáva trovy konania a trovy právneho zastúpenia v sume 4.500.- Sk, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný zaslať na adresu advokáta JUDr. I. Ch., S. v lehote do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavný Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie

ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu (rozhodnutia orgánu štátu) v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

Sťažovateľka podľa obsahu sťažnosti namieta porušenie práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 4 NcC 16/2007 z 3. októbra 2007 a domáha sa jeho zrušenia z dôvodu straty dôvery v spravodlivé konanie pod vedením označenej sudkyne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach a záväzkoch alebo o oprávnenosti trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd aplikujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru skúma, či konanie ako celok bolo spravodlivé, a nie je zásadne oprávnený a povinný posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Do obsahu základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania dožadovať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá

účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takéhoto výkladu a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách a do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že základné právo na spravodlivé súdne konanie a v jeho rámci právo na prejednanie a rozhodnutie veci nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (podľa čl. 46 ods. 1 ústavy) je v občianskom súdnom konaní garantované prostredníctvom inštitútu vylúčenia sudcu z jej ďalšieho prejednávania pre zaujatosť v zmysle ustanovení § 14 až 16 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej ako „OSP“). Obsahom základného práva na prejednanie veci pred nestranným súdom nie je však povinnosť súdu vyhovieť návrhu oprávnených osôb (t. j. samotného sudcu, ktorý podal takýto návrh podľa § 15 ods. 1 OSP, resp. účastníka súdneho konania, ktorý podal návrh podľa § 15 ods. 2 OSP) a vylúčiť nimi označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie veci nestranným súdom je len povinnosť súdu prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 4/98, I. ÚS 27/98).

Ústavný súd preskúmal uznesenie krajského súdu č. k. 4 NcC 16/07-94 z 3. októbra 2007, ktorým rozhodol, že sťažovateľkou namietaná sudkyňa okresného súdu nie je vylúčená z prerokovania a rozhodovania veci okresného súdu sp. zn. 39 C 325/2006, pričom nezistil nijakú skutočnosť, ktorá by signalizovala, že krajský súd postupoval svojvoľne a bez opory v zákone, resp. že iba rýdzo formálne prerokoval návrh sťažovateľky. Z rozhodnutia vyplýva, že

„V danom prípade existenciu vyššie uvedených okolností krajský súd nezistil (krajský súd má na zreteli zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva pozn.),

pretože zo strany odporkyne je námietka zaujatosti založená na jej subjektívnej domnienke o zámernej budúcej neobjektívnosti rozhodnutia sudkyne, ktorú si vytvorila z jej postupu v konaní, ktorý z jej pohľadu nie je správny, avšak z hľadiska posúdenia opodstatnenosti vznesenia námietky zaujatosti, nie je právne významný, pretože pokiaľ je procesný postup sudcu v súlade so zákonom, tento nemá vplyv na jeho nestrannosť a nemôže byť ani dôvodom na jeho vylúčenie z prejednávania a rozhodovania veci podľa § 14 ods. 1 O. s. p. Všetky doterajšie postupy a procesné úkony sudkyne totiž mali prípravný charakter a upravovali vedenie konania smerujúce k rozhodnutiu vo veci samej bez prietáhov, ktoré sú jej ústavnou povinnosťou a nemožno ich hodnotiť tak, či smerovali v prospech alebo neprospech niektorého z účastníkov, pretože išlo o procesné úkony upravené platným O. s. p., ktoré sú ním predvídané a majú svoje účinky na priebeh konania. Z tohto pohľadu v postupe sudkyne v súvislosti s pojednávaniami dňa 15. 12. 2006, 19. 1. 2007 a 23. 5. 2007, ktoré boli odročené, nemožno vidieť porušenie procesných práv odporkyne ako účastníčky konania, ale ani z iných ňou nametných dôvodov.“

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia naopak vyplýva, že krajský súd sa zaoberal namietanými dôvodmi sťažovateľky, pričom záver o pochybnostiach o zaujatosti sudkyne okresného súdu vyjadrený v uznesení (ktorým nevyhoviel námietke sťažovateľky), vyvodil z posúdenia konkrétnych okolností prípadu.

Sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na spravodlivé súdne konanie a v jeho rámci práva na prejednanie a rozhodnutie veci nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že krajský súd v konaní o jej námietke zaujatosti sudkyne okresného súdu uznesením č. k. 4 NcC 16/07-94 z 3. októbra 2007 neuznal ňou uvádzané dôvody vylúčenia sudkyne. Súčasťou označeného základného práva nie je aj povinnosť súdu uznať dôvody zaujatosti uvádzané sťažovateľkou, resp. povinnosť vyhovieť jej návrhu.

Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi uznesením krajského súdu č. k. 4 NcC 16/2007-96 z 3. októbra 2007 a namietaným porušením práva sťažovateľky na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, odmietol sťažnosť sťažovateľky po

jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2008